GBETA GBE O BI TON EE DO XÓ DÓ ACE E GBETO ĐÓ KPODO SISI E ĐO NA ĐÓ N'I LE KPO WU E

WEXWLE

Ee nyi dɔ hɛnnu dokpo mɛ ɔ, mɛ dokpodokpo ka do susu tɔn, bɔ acɛ dokpo ɔ wɛ mɛbi do bo e ma sixu kan fɛn kpon é di mɛdesusi jijɛ, hwɛjijɔzinzan, kpodo fifa ni tiin nu wɛkɛ ɔ bi e ɔ,

Ee nyi do nukumamo je nume kpodo wangbenu sen dedee na zon bo gbeto na do tiin nyi le we no don alannuwiwa dee no zon bo gbeto no fon gu e, lo bo nu taji dee hudo gbeto o we nyi do gbe e me gbeto le ma na no mekannu do xodido sin alinu kpodo nudidi lo bo na ton sin adohuhu kpodo ya kpo me é o,

Ee nyi do dandanme we e do na je hun do sen dee na zon bo gbeto na do tiin nyi le gbon acedido sin alinu se na zon bo gbeto ma na lin do emi do na de emidee sin mekannu kpo yadonume kpo e o,

Ee nyi do é do dandanme bo e do na de alinu wennyinyi ee do na tiin nyi do to dokpodokpo tentin e o,

Ee nyi dɔ, do xwedowema elɔ mɛ o wɛkɛ ɔ bi lɛ vɔ mɔ nu jɛ acɛ kpo do sisi dodo e gbɛtɔ do na do e, do mɛdesunɔnyinyi kpodo susu e do na xɔ nu gbɛtɔ e do acɛ kpodo sisi sunnu kpodo nyɔnu tɔn kpo na nyi dokpo ɔ; lo bɔ ye lɛ yalɔ akśn bonu nukɔnyinyi ni tiin lo bo na sɔ gbɛ dagbe zinzan gbɔn mɛdesunɔsi jijɛ taji ze jijɔn ayi e ɔ,

Ee nyi do to dokpodokpo yi gbe bo na do sisi nu ace e gbeto le do kpodo medesusijije taji kpo dó alo do alome xa to le bi sin kplekple é o,

Ee nyi də linlin dokpo ə dudo nu acɛ, sisi kpodo mɛdesunəsi jijɛ gbɛtə tən le, wɛ nyi nu taji ee na zən bə mi na nyi sɛn elə lɛ e ə,

Gbeto o sin kplekple de gbeta elo ton bo e na do xo do ace e gbeto do na do kpo sisi e do na do n'i é kpo wu. Gbeta elo na nyi su dokpo tawun bo gbeto le kpo to le bi kpo do na nyi bonu me bi kpodo tuto e nyi gbeto le ton le dee gbeta elo do tame na nugbo le e ni tenkpon nu sisi ni tiin nu ace kpodo medesunosi jije gbon nunyweyiyi li xo. Mo dokpo o ye do na tuun sen ene o le bo na zan ye nugbo ton gbon tuto e do ayi do to dokpodokpome kpodo gbe o bi me e kpo; ace ene o kpodo susu ene kpan sin zinzan o kpo nukun mo je yene kpo o do na nyi nu taji dokpo nu tovi ee sin to dò gbeta elo me e kpodo tovi dée sin to le kpo dò acekpikpa to ene o le ton glo e.

Gbetaken

Acε, susu kpo sisi dokpo ο kpo wε gbεto bi do dò gbεwiwa ton hwenu; ye do linkpon bo ayi yeton mε kpe lo bo ye do na do alo yedee di novinovi dohun.

Gbetaken 2

Mɛ dokpodokpo sixu tuun dɔ acɛ, su su kpo sisi dee kpo xo e dɔ dò gbe ta elɔ mɛ ɔ nyi edesunɔ sin nu ma de nude kpo di: akɔta, sun nu, nyɔnu, gbɛ e nɔ do e, sinsɛn, nu e lin do toxo wu e, alo linlin devo see b'ɛ nyi to mɛtɔn lɛ alo gbɛ tɔ lɛ tɔn, dɔkunjijɛ, lee e ji mɛ gbɔn e kpodo nu devodevo nɛ lɛ kpan.

Mo dokpo o, e do na kpon do tuto ee e ze jijon ayi do to e mε e gosin e wu do toxodido sin alinu, sɛn e ji to o jijon e kpodo sɛn gbε o ton dee do nu do to o nu e wε a, dó to enε o ko jε εdee si alo e kpo do mɛkannu, alo acɛkpikpa ton ma yi hadéji wu a.

Ghetaken 3

Gbeto dokpodokpo do na mo gbe bo no edesu si lo bo na le nyi edee.

Gbetaken 4

E so do na hen mede do mekannu alo mede ă; mekannunino kpodo mede kpo do alo le bi me o so de ă.

Gbetaken 5

Gbetowikukon alo ya do nu me kpodo adakacomewu kpo so do na de ă.

Gbetaken 6

Gbetə ə nusisi we do na nyi do fi bi.

Gbetaken 7

Ace dokpo o we me bi na do lo bo na no nyi sen dokpo o; mo dokpo o mede na yi gbe nu walo e na de me kpo alo dee nyi wudozonume ton kpo e lo bo na wa gba sen e do do fi e ă.

Gbetaken 8

Enyi mede mo do e yi ace e nyi eton bo sen dodo ee doo nu do to ton nu o n'e o, e hen o e na ylo hwe do to ton me.

Gbetaken 9

E do na ya mede sin to ton me alo e na wli i alo e na su i do ganme do nude kpoun wu $\check{\rm a}.$

Gbetaken 10

E do dandanme bo e na se nu ee mede wa é do hwedoxosa do togume kpa a kwedoxosa ene o we do na do ace e nyi eton le é kpodo nu è de na wa le é kpo; mo dokpo o fi ene o we e na do nu e wu e ylo hwe e é dé.

Gbetaken 11

M ϵ e e v ϵ nu nyanyade do é na to do yi tɔn yi w ϵ hw ϵ bɔ e na ba do nu lee nu l ϵ yi gbɔn e cobo na ylɔ ϵ do hw ϵ nukɔn; cobonu e ka na dɔ hw ϵ do e e ɔ, e do na n' ϵ m ϵ e na sixu hwlenn ϵ dɔ hw ϵ nukɔn e.

Enyi nu e mæde wa d'ayi é ma nyi nu e na sa san do mæ do hwe ena nu di lee san é ji to o alo gba o jijon é do gbon é a o, é do na san gan ton ă.

Gbetaken 12

E do na ba do nu me di lee jlo me gbon e gbon e gbon xo e kun kpla. Gbezinzan meton, hennu meton, xo meton alo wen meton le é ă. Mo dokpo o e ka do na do winnya me bo le kon wi meton ă. Ace e nyi gbeto ton e dó hwlen me do ali ene o nu.

Gbetaken 13

Fi e jlo mede o we na no gbon bo na le ze noten e jlo e o do todeme.

Mede do jlo ton o é sixu be agban sin to debu me di to ton me dohun. E jlo e o, e sixu le le ko wá xwé.

Gbetaken 14

Enyi do e do gbeya do nu mede we kaka bo ku hwen wan d'e me ɔ, é hen ɔ é na hon yi to devome bo e do na yi i do fi ene.

Amo enyi e mo do me o je senme nugbo alo e te afo sen e ji gbě e to le bi kplekple so jujon ayi é ji e o, é so do ace bo e na yi i dandan do to devome ă.

Gbetaken 15

Gbetə bi do ace bo na nyi todè sin vi.

E sixu hugan mede bo de e sin tovikenme ă; mo dokpo o é hen o e na zé edee zé ji nu to devo.

Gbetaken 16

 $Enyi \ sunnu \ kpo \ nyonu \ kpo \ d\acute{o} \ wyanwyanxwe \ 2, \ ye \ han \ 2, \ ye \ na \ da \ yedee \ bo \ d\grave{e} \ han \ nu \ yet \ 2n, \ to \ yet \ 2n, \ alo \ sinsen \ yet \ 2n, \ do \ na \ gbe \ nú \ ye \ a. \ Ace \ do kpo \ le \ na \ da \ yedee \ bo \ d\grave{e} \ han \ na \ yet \ 2n, \ do \ sinsen \ yet \ 2n, \ do \ na \ gbe \ nú \ ye \ a.$

we ye do dò yedeedida hwenu kponuno yeton alo yedeejodo hwenu.

Cobonu gbeto dè ná dà dè ó, jlo yeton me nu we é dó na nyi.

Hennu we nyi sosyen nú gbeto sin togun; lobo togun ene o kpodo acekpikpa to o ton kpan ka do na je hun do jí to.

Gbetaken 17

Gbsto bì, ms e do ee dokpono é alo éé do gbs kplekpledems e, do na do acs do nudeji.

Nǔ é nyi éton o mede sixu tafu i du bo yi do asi ton ǎ.

Gbetaken 18

Gbeto bi do ace bo na len nu nu é jlo e kpón bo d'ayime lobo le sèn nu e jlo e. Ace ene o we zon bo ton le le do togunme alo kwenkwenme gbon alokpa le bi me di: nunyeyiyi, walo kpo yehwe sin alinu kpo.

Gbetaken 19

Gbeto bi do ace bo na lin nù é do nuwu bo ka na do xo; hǔn mede do na van nukun dó mede ă. Mo dokpo o, me bi do ace bo na se bo jlá nù é do jije we do to o me kpo togudo le é kpo. E hen wlenwin debu o, é na ba bo do se na.

Gbetaken 20

Gbsto bǐ do ace bo na yì kplé. Lobo na le do gbě é ma na don hunnyahunnya wa ă e.

E sixu so mede do gbedeme gannu gannu ă.

Gbetaken 21

Gbeto bǐ hen o, é na go alo nu to ton bonu é na do yi nukon. Eye desu hen o é na no nukon nu nuwi wa ene alo é na de me bo é na no do ton me.

Ace dokpo o we me bi do bo na do wa axosuzo do to ton me.

Jlo to o ton we nyi linlin dodo e ji to o sin acekpikpa junjon e. Jlo ene o, e na ze wema na dó xwiji, do sendéji bo ahizi na ton d'eme ă. Mo dokpo o, nuwiwa ene o, e na no blo e do hwe ton nu. Wema ene o, e sixu no yeme bo so alo e le sixu so do togunme lee e na blo gbon bo ayi na j'ayi nu wemazeto le e.

Ghetaken 22

Gbeto bǐ o, togundeme we é de. Ene o wu o, nude na do tagba n'i do akwelinu, lanme na no ganji k kpodo nunywe na do kpo sin alinu ǎ; nu ene o we na zon bo é na tón nyi. Amo kan e van we to o de e kpodo nuwadokpo e do todeetodee kpan sin tentin gbon tuto e ze do te é kpo to o sin dokun le kpo we na zon bo e na mo.

Gbetaken 23

Gbeto bi do na wa azo. Azo e ja jlo é we é na wa; sen dokpo o we na do nu do me bi nu lobo é ka do na no azogba ă.

Azo e mede wa é sin akwe we na du.

Mede wa nude o, é na yi nude d'énu dandan. Ene o we na zon bo e na mo nu e na do hen hennu ton na é. E hwedo e o, gbeto sin togun o na go alo nu i do ali devonu.

Gbeto bi do ace bo na dó azojigbe alo é hen o é na no gbe mohun dee na sixu glon nyona ton le n'i eme.

Gbetaken 24

Gbeto bǐ do ace bo na do gbojehwe nu kpodo ayided'ayi sin hwenu kpan Ganxuxo nabide we é dó na wa azo na. E do na yi azogboje hwehwe bo gboje ene me ο, e ka do na no sun akwe ε.

Gbetaken 25

Gbɛtɔ bǐ do na na dó nu e na zɔn bɔ é na hwlɛn edee gan do azɔnsi e; lobo na jla nunɔmɛ edee tɔn kpo do hɛnnu tɔn kpan dó; taji ɔ, do nududulinu, avɔdudolinu xɔ e mɛ é na nɔ é sin alinu, azɔn gblegblelinu. Mɔ dokpo ɔ, é do na mɔ alɔdo do do azɔmamɔ hwenu, asukuku alo asikuku xɔmɛ nunɔ hwenu, kpukpoxɔmɛ kpodo hwe e nu e ma sɔ sixu wa nǔ bo mɔ nu ǎ é bǐ kpan.

Vijiji kpo yokpovume nuno kpo bǐ do na mo kpatakide. Alowlivi kpo do vi e ma da asu cobo ji ǎ lɛ e bi wɛ do acɛ dokpo ɔ do xɛ nya do yeji sin alinu.

Gbetaken 26

Gbeto bǐ d'ace nú wemakplonkplon bo wemakplonkplon ka do na byo kwe zinzan ǎ; hun nuvonnu we é do na nyi. E do na do kplon kleunde vovo ene o dandanme we é dè. Alolyenzo kpo alonuno kpaa kpo do na vun kan kpé to o me. Wemakplonyiji nu alo vo o, me bi nú we é do na nyi, bo e kan na xwedo lee e je xa me dokpodokpo dhon e

Wemakplonkplon o gbeto sin nukonyiyi we é na ba; bo na don gbeto sin ace le yi nukon bo je hun dó yě ji. E dó ná zon bo mojeme kpo nuwadokpo kpo hwesokeme kpo ná těìn xonton sin walo na tiin, bo to e do bu le e sín gbě o na yi nukon bo fifa na tiin nú gbe o bǐ.

Vito, vino le we do na dè nyǐ kplón e vi yeton le na yi é

Gbetaken 27

Gbeto bi do ace bo ná go alo nu tonunywe le bi; me bi do na mo mo dagbe e do alolyenme bo na zan mo dokpo o, é na so so nú nukonyi yi nunye ton bo na sixu mo nyona e de me le é de.

Nu e na ton sin nu e mεde gba tamε bo blo é ο, mε ο ton wε e do na nyi; b'ε na jε hun do nu ton ji do nujinjanlinu wε à, wemawlan wlan sin alinu wε à, alo alolyεn zowiwa sin alinu.

Gbetaken 28

Gbeto bǐ do na ba tuto gbon nukonyiyi hennu e me de e kpodo gbe o bǐ kpan sin alinu bonu ace, sisi kpo jlokokonuno e xó e do do wema elo me o ni no xwiji.

Gbetaken 29

Togun e ma qbato de e bo nukon yiyi ton kpo nyona ton kpo na ton sin ma é ò, é do na do nunomadè la do wǔ ton.

Đo ace e gbeto do le sin zinzan kpo nuno ton kpo me o, me dokpodokpo do na ba jle na bo na nyi sen e na zon bo é ma na te afo ace nozo ton ton le kpo jlokokonuno ton ton le ji kpo ji ǎ é di lee mesisi sin kplon byo gbon é, tuto e ji to o de kpo togun bi kpaa gbeto le ton sin nunome byo gbon e.

Acε, sisi kpo jlokokonuno enε lε do na xwedo su kpodo linlin to ee do bu lε ton.

Gbetaken 30

Yodè, kplekpledè, gbsto godokponodè na yi huzu nu e do do wema elo ms e do alo ton ji bo na mò tsn bo de walode alo ayide ton ee na zon bo e na mo tsn bo do kpo acs, sisi kpodo jlokokonuno ee xo e do do fi e bo hsn gba ă.